

[Bertel Dahlgaard.]

enhver henseende urigtigt. Det radikale venstre foreslog både kongemagten, den nuværende statsminister og partiet venstre, at der dannedes en regering af socialdemokrater, venstre og det radikale venstre. Tanken tiltrådtes af alle de nævnte faktorer, alene med undtagelse af venstre. Det er derfor i overensstemmelse med den historiske sandhed, når jeg her siger, at det er venstre og venstre alene, der i dag har ansvaret for, at der sidder en rent socialdemokratisk regering. Det er venstre alene, der er ansvarlig for, at socialdemokratiet råder over administrationen, hvad det ærede medlem hr. Erik Eriksen nu begræder. Jeg afviser enhver beskyldning for, at det radikale venstre skulle have talt med en anden tunge efter end før valget. Overalt på vælgermøderne tilrådede det radikale venstres talsmænd at forsøge dannet en regering af de tre partier, og overalt frarådede vi på det bestemteste tanken om en moderat konservativ regering. Efter valget har vi nøjagtigt handlet herefter, både i vort råd til kongemagten og i vore forhandlinger med andre partier. At resultatet af det ærede medlem hr. Erik Eriksens store taktiske evne blev, at han tippede et ministerium Eriksen, men, da gevinsten toges hjem, så, at den bar navnet Hedtoft, må vi fraskrive os ethvert medansvar for.

Det ærede medlem hr. Erik Eriksen sagde endvidere, at det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) havde udtalt, at hvad der end sker, hvad socialdemokratiet end gør, bør der ikke dannes en regering udenom socialdemokratiet. Jeg synes ikke, det er smukt af det ærede medlem overfor befolkningen at foretage en sådan fordrejning af en kollegas ord. Det ærede medlem ved jo godt, at det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen aldrig kunne fremsætte en så tåbelig udtalelse. Det, det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen har sagt, er, at det er af den største betydning i vanskelige tider, at store, brede befolkningsgrupper er inddraget i medansvaret for landets styre. Derfor ønskede vi i denne farlige tid, at både socialdemokratiet og venstre skulle have medindflydelse gennem landets regering. Det er det ærede medlems ubegribelige handlemåde, der gav socialdemokratiet øget indflydelse og venstre ringere.

I sin søgen efter argumenter for partiets handlemåde har venstre nu særlig fremhævet, at når der er et ikke-socialistisk flertal her i tinget, må der også være et rent ikke-socialistisk ministerium. Som om dette

at være modstander af socialisme giver nogen som helst garanti for, at socialismens modstandere kan enes om en positiv linie for landets politik! Det er dog åbenbart, at den tanke f. eks. at forene konservativ politik med en socialliberal samfundsoptættelse er dødfødt. Det var denne tanke, Christmas Møller sprængtes på i sin ærlige stræben efter at omforme dansk konservatisme til et moderne liberalt parti. Tilbagefaldet måtte komme, sådan som det nu er personificeret i de ærede medlemmer hr. Ole Bjørn Kraft og hr. Aksel Møller.

De parlamentariske former må før eller senere tilpasse sig livets realiteter. Med forholdstalsvalgmoden som grundlag må regeringsdannelse kunne finde sted til løsning af øjeblikkets opgaver ved samvirke mellem partier, der på andre felter og måske på videre sigt har forskellige opfattelser — ellers vil folkestyret efterhånden underskrive sit eget udygtighedspas. Det betydningsfulde ved forhandlingerne om regeringsdannelsen efter valget er, at socialdemokratiet klart gav sin tilslutning til en sådan tankegang og dermed befriede sig for et ansvar, som venstre nu må bære alene. På samme måde som den nuværende mindretalsregering nødvendigvis vil komme til at lade ting passere her i tinget, som den er modstander af, bør det ikke være utænkeligt i fremtiden, at under en koalitionsregering ting gennemføres, som der er et flertal for i folketinget, men som eventuelt ministre af det ene eller det andet parti ikke kan give deres stemme. I Schweiz er noget sådant en selvfølge.

Denne gang mislykkedes altså forsøget på en sådan fornyelse af vort politiske liv. Hermed havnede vi foreløbig i den ustabile ligevægt, som har fundet sit udtryk i, at det nuværende ministerium fortsætter. Det vil jo imidlertid ikke sige, at alt herefter er som før valget. Regeringen forelagde før valget forslag, som valgets resultat ikke godkendte. Når regeringen ikke desto mindre var rede til at fortsætte, betyder det selvfølgelig, at ministeriet er indforstået med denne tingenes tilstand og de vilkår, der følger deraf, og når regeringen alligevel har forelagt et forslag i uforandret skikkelse, kan det altså ikke være udtryk for, at den tænker sig det gennemført; det kan kun være udtryk for, at den beder folketinget skrive et forslag, som der kan samles et flertal om her i salen. Derfor kan jeg slet ikke tage dette spørgsmål så tragisk som det ærede medlem hr. Erik Eriksen. Det ærede medlem skal langt hellere rette sin opmærk-